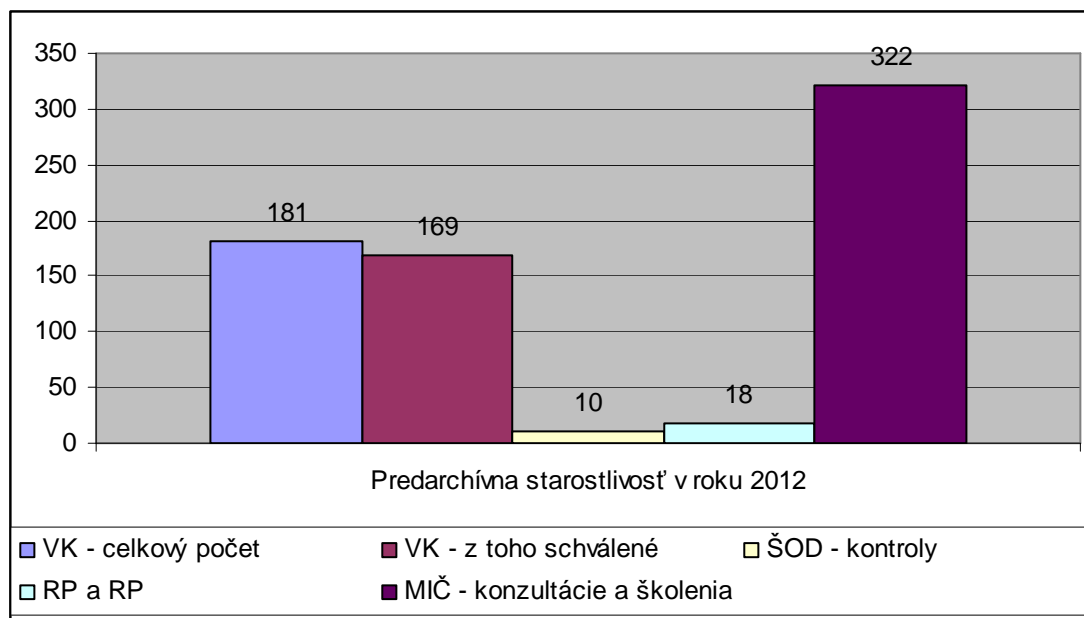

Správa o činnosti Štátneho archívu v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica v roku 2012

V roku 2012 Štátny archív v Banskej Bystrici pobočka Kremnica plnil úlohy vyplývajúce z platných právnych predpisov pre oblasť archívniectva a správy registratúry, ako aj v zmysle pokynov a usmernení nadriadených orgánov, vrátane plnenia mimoriadnych úloh. Odborné činnosti zabezpečovali naďalej odborní zamestnanci archívu, podľa jednotlivých úsekov archívnej práce.

V personálnej oblasti archívu v Kremnici nedošlo k podstatným zmenám. Traja zamestnanci majú vysokoškolské vzdelanie príslušného smeru (archívniectvo, história) a dve zamestnankyne so stredoškolským vzdelaním absolvovali akreditovaný kurz (archívniectvo) na IVS v Bratislave. V intenciách svojej kvalifikácie sú pracovne zaradení a v rámci toho si plnia svoje povinnosti.

Čo sa týka plnenia úloh podľa zákonom stanovených činností archívu, považujeme za potrebné uviesť, že v uplynulom období došlo k nárastu odbornej práce dotýkajúcej sa **predarchívnej starostlivosti**. V zmysle pokynov a usmernení odboru registratúr a správy dokumentov Ministerstva vnútra SR sa zvýšil počet organizácií u ktorých bol uskutočnený výkon štátneho odborného dozoru (10) na území okresov Žiar nad Hronom a Žarnovica. Ďalej sme zaznamenali nárast vyraďovacích konaní (celkove 181), adekvátne tomu sa zvýšil počet metodických inštrukcií, a poskytnutých konzultácií. Popritom prebiehalo schvaľovanie registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov a plnili sa všetky úlohy vyplývajúce z tohto úseku archívnej práce. Výsledky činnosti na úseku predarchívnej starostlivosti sú zhrnuté v samostatnom výkaze uvedeného odboru.

Legenda:

VK – vyraďovacie konanie

ŠOD – štátny odborný dozor

RP a RP – registratúrny poriadok a registratúrny plán

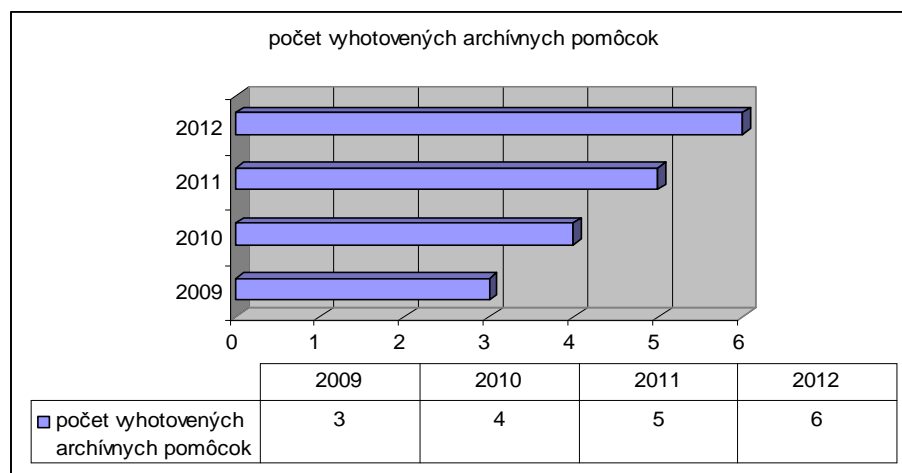
MIČ – metodicko – inštruktážna činnosť

Na úseku **evidencie archívneho dedičstva** v roku 2012 pokračovala aktualizácia a dopĺňanie evidenčných listov archívnych súborov (celkove 66 kusov) podľa reálneho stavu.

V oblasti **ochrany archívnych dokumentov** nedošlo, vzhľadom na finančné možnosti k podstatnejším zmenám, čo sa týka riešenia pretrvávajúcich problémov (výmena okien, inštalácia protipožiarnych dverí, oprava samotnej budovy, nevyhnutné interiérové dovybavenie archívu a pod.). Preto boli naďalej plnené úlohy podľa možností archívu. V depotoch sa pravidelne kontroluje vlhkosť a teplota, pravidelne sa uskutočňuje očista, deratizácia a dezinfekcia. Objekt je zabezpečený EZS a EPS s výstupom na mobilné telefóny zamestnancov archívu. Realizujú sa periodické kontroly objektu.

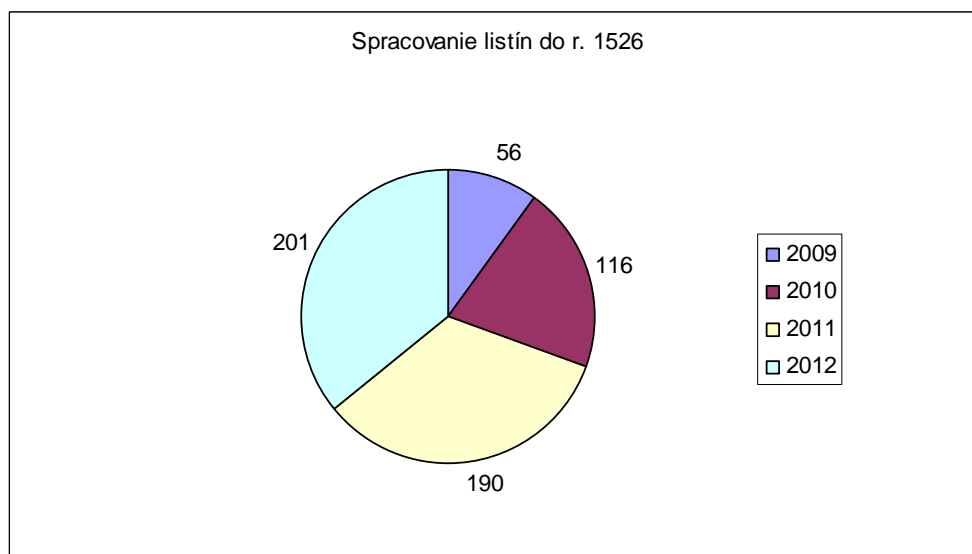
Pre skvalitnenie ochrany vzácných písomností archív uvítal iniciatívu odboru archívov Ministerstva vnútra SR a Slovenského národného archívu v Bratislave dotýkajúcu sa digitalizácie archívnych dokumentov. K pripravovanej digitalizácii bol uskutočnený prieskum bohatých fondov kremnického archívu a vypracovaný návrh písomností. Po schválení budú v tejto etape digitalizované archívne dokumenty z rokov 1526 – 1755 v počte 70 321 kusov z fondu Magistrát mesta Kremnice.

Plnenie úloh na úseku **spracúvania a sprístupňovania archívnych dokumentov** zabezpečovali odborní zamestnanci archívu. Kompletne bolo vypracovaných šesť inventárov: Miestny národný výbor (ďalej „MNV“) v Ihráči, MNV v Lovči, MNV v Hliníku nad Hronom, MNV vo Voznici a MNV vo Vyhniach, zo starších fondov – Novobanské cechy. Plánované vypracovanie inventára MNV v Kľaku (spracovateľka p. Martina Kašiarová) a Kremnické cechy (spracovateľ Mgr. Augustín Denko) sa v roku 2012 kompletne nepodarilo splniť. Podľa vyjadrenia riešiteľky, nesplnenie úlohy vypracovania inventára MNV v Kľaku vyplynulo, tak ako aj v minulom období, z časového nezvládnutia plnenia predmetných prác, vzhľadom na vypracovanie iných archívnych pomôcok v zmysle plánu práce, ako aj vzhľadom na plnenie úloh v rámci správnej a účtovnej agendy archívu. Pri spracúvaní fondu Kremnické cechy ide o špecifikum náročnosti spracúvania a to z hľadiska zvládnutia textov z paleografickej a jazykovej stránky (fond je rozpracovaný). Obaja zamestnanci sa aktívne zapojili aj do plnenia rezortných výskumných úloh - 1. svetová vojna v archívnych dokumentoch a Veduty v Štátnych archívoch v Slovenskej republike. Na tomto mieste považujeme za potrebné uviesť, že v podmienkach archívu v Kremnici išlo tiež o náročné plnenie z hľadiska jazykového i časového. V zmysle stanovenej úlohy - 1. svetová vojna v archívnych dokumentoch, uskutočnili zamestnanci výskum dokumentov dotýkajúcich sa obdobia rokov 1914 – 1918 v 26 fondoch archívu (celkove 99 archívnych škatúl, cca 13 bm archívneho materiálu) – všetko v maďarskom jazyku. Pri riešení problematiky vedúť sa uskutočnil prieskum vo fondoch Kremnické cechy a Novobanské cechy, ako aj v študijnej knižnici v kategórii „ST“ – staré tlače (v rozsahu 380 zväzkov). V neposlednom rade treba spomenúť i prieskum a výber dokumentov k pripravovanej digitalizácii dokumentov a to z hľadiska časového rozsahu i bohatosti tu uložených archívnych fondov.

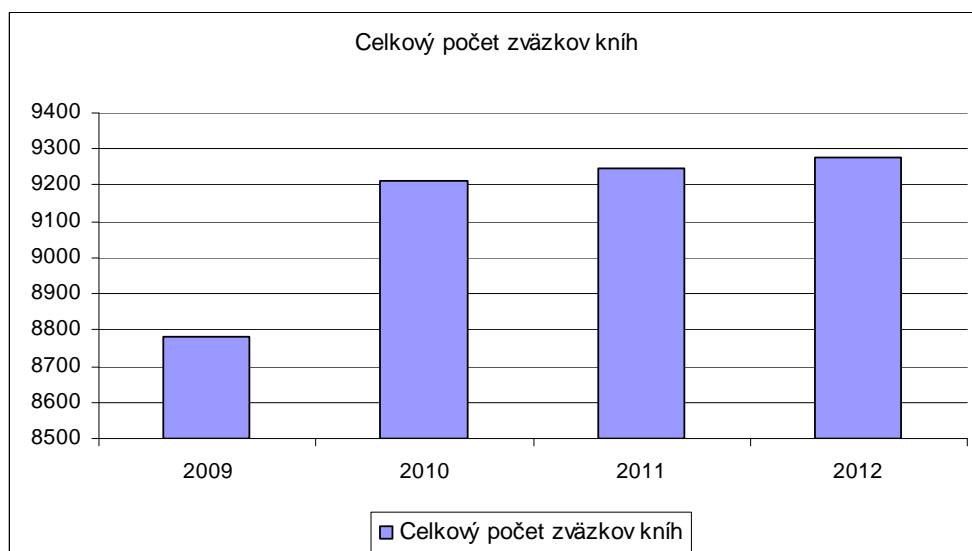

Riaditeľka archívu pokračovala v spracúvaní stredovekých listín (do roku 1526) z fondu Magistrát mesta Kremnice v aplikácii Bach – Listiny. V roku 2012 spracovala ďalších 201 listín písaných v stredovekej latinčine a nemčine.

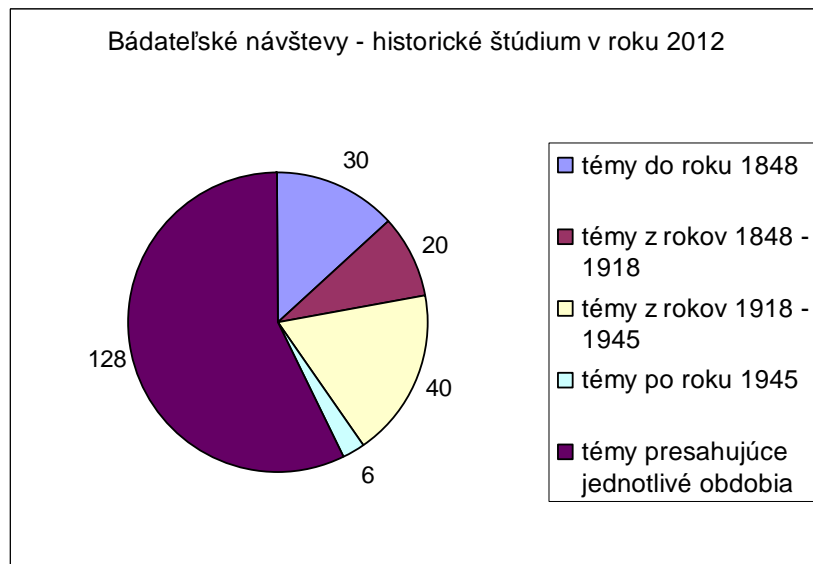
Celkove bolo v roku 2012 vo forme triedenia, usporadúvania, vnútorného vyradovania a inventarizovania ako typu archívnej pomôcky spracovaných 25,44 bm (z toho 708 jednotlivín) archívneho materiálu.

V príručnej odbornej knižnici archívu je k 31. 12. 2011 evidovaných **9 278** zväzkov v časovom rozsahu od 2. polovice 16 storočia až po súčasnosť. Dovoľujeme si aj v tomto roku pripomenúť, že celý knižničný fond, vrátane cudzojazyčných titulov (latinčina, nemecký a maďarský jazyk) je spracovaný v aplikácii BACH – Knižnica. Vzhľadom na finančné možnosti, ani v roku 2012 nemohol byť knižničný fond dopĺňaný adekvátne potrebám archívu. Naďalej však prebiehala priebežná každoročná očista, prebaly, obnova vonkajšieho značenia kníh a pod.

Na úseku **prístupu k archívnym dokumentom** prebiehalo vydávanie správnych informácií na základe žiadostí občanov, orgánov a organizácií (vybavených bolo 195 písomných žiadostí, z toho 10 zahraničných) a zabezpečovali sa všetky úlohy vyplývajúce z náročnej bádateľskej agendy archívu – odborné vedenie študentov a iných bádateľov pri vypracúvaní seminárnych, bakalárskych, diplomových, rigorózných a iných prác, ako i publikácií. Zároveň sa poskytovali informácie na základe ústnych a písomných dopytov občanov a organizácií. Celkove sa v roku 2012 uskutočnilo 154 bádateľských návštev, vrátane štúdia inorečových textov (od 14. do 19.storočia).

Plneniu úloh v rámci **výskumnej, publikačnej a kultúrno-osvetovej činnosti** sa v uplynulom období venovali všetci odborní zamestnanci archívu, čo vyplynulo z plnenia spomínaných rezortných úloh. Zároveň sa realizoval individuálny výskum v archívnych dokumentoch – k histórii Kremnickej kameninovej továrne a k histórii zaniknutej obce Horné Opatovce s výstupom k pripravovaným publikáciám a výstave dotýkajúcej sa tejto problematiky. Ako každoročne, aj v roku 2012 poskytoval archív na základe požiadaviek orgánov, organizácií, miest, obcí a súkromných osôb odbornú pomoc pri príprave osláv

historických a iných výročí, odborných seminárov, ako i pri príprave výstav a výstaviek. Ku dňu Otvorených dverí pripravili zamestnanci už tradične v bádateľni archívu výstavku vzácných archívnych dokumentov a prednášky k dejinám Kremnice, k problematike pomocných vied historických a k významným osobnostiam archívu v Kremnici. Z príležitosti 110. výročia úmrtia slovenského historika a archivára, zakladateľa slovenskej historiografie a archivistiky Pavla Križku, pripravili prednášku k tejto osobnosti, ktorá odznela na sympóziu „Na počesť Pavla Križku“ a poskytli odbornú pomoc a výber archívnych dokumentov k odbornej prezentácii z jeho súkromného i profesijného života. Podľa Pavla Križku, predchodcu dnešných kremnických archivárov, nesie II. základná škola od 14. novembra 2012 čestný názov - Základná škola Pavla Križku v Kremnici.

PhDr. Adriana Ezrová
riaditeľka